

formaae dem til at sælge de øvrige Gaarde til de nuværende Brugere i saa stort Antal som muligt, og man har derved ikke kunnet overse, at den større Overgang til Selveiendom tildeels maatte kjøbes paa de Brugerens eller Familiens Besøftning, hvis Gaarde efter Paragrafens Bestemmelser bleve indtagne. — Efter denne min Opfattelse vilde jeg ikke have kunnet ansee det urigtigt, om man i sin Tid, foruden de Undtagelser, der allerede i Lovens § 2 ere gjorte fra denne Paragrafs Bestemmelser, idet der fastsættes visse Fæstegods, paa hvilke denne Paragraf ikke skulde kunne anvendes, dertil endvidere havde føiet den Art Gods, hvorom her er Tale. Dette er imidlertid ikke skeet, og, som jeg allerede forleden Dag udtalte, maa jeg derfor for Tiden ansee Loven af 19de Februar 1861 § 2 for anvendelig ogsaa paa disse Forhold. — Naar nu imidlertid begge Rigsdagens Afdelinger maatte komme til den Overbeviisning, at det Offer, hvorfor man i andre Tilfælde kjøber Godfers Overgang til Selveiendom, vilde blive uforholdsmæssig stort ved den her omhandlede Art af Fæstegods, saa skal jeg ikke have noget Væsentligt imod, at man ved en ny Lovbestemmelse søger at forhindre dette, men paa den anden Side maa jeg tilføie, at en saadan Lovbestemmelse ikke vil kunne betragtes som en Lovfortolkning og tillægges tilbagevirkende Kraft. Jeg skal endnu kun tilføie, at jeg ikke vilde ansee det for heldigt, om man, medens man ved Loven af 19. Febr. 1861 har indført væsentlige Forandringer i hele Landets Fæstelovgivning, ikke vilde lade disse faae Anvendelse paa de her omhandlede Gods, som altsaa fremdeles skulde henhøre under den ældre Fæstelovs Bestemmelser. Jeg antager nemlig, at den ærede Forslagsstiller med mig vil være enig i, at den ældre Fæstelov da maatte ansees anvendelig paa disse Løbder. Jeg skulde derfor ikke lidet foretrække den af den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 5te Valgkreds (Klein) omtalte Udoi, at faae Anvendeligheden af § 2 i Loven af 19de Februar 1861 paa de her omhandlede Jornder gjort afhængig enten, om muligt af en direkte Overenskomst med vedkommende Bruger, eller dog af en Sagtagelse af visse Former, ved hvilke man kunde beskytte denne sidste mod at lide for stort Tab,

navnlig mener jeg, at det f. Ex. kunde paalægges Godseieren, naar han vilde benytte sig af § 2, da at afskjøbe Fæsteren Bygningerne mod en Erstatning, for hvis Fastfættelse der da maatte gives de fornødne Regler.

Sfcherning: Jeg troer, man kan sige med Visshed, at, dengang Loven af 19de Februar 1861 blev til, kan ikke noget Menneske have tænkt sig, at den kunde faae Anvendelse paa Samsø. Jeg for min Part var mig som Medlem af Udvalget fuldkommen bevidst, at jeg ikke oversaae, at Samsø var til, men jeg var mig ligesaa bevidst, at Loven aldeles ikke kunde faae nogen Anvendelse paa denne Ø, og derfor er det her det Tvivlsomme, om den foreliggende Lov ikke vil gjøre Skade. Jeg skal stemme for den, men kan dog ikke undlade at gjøre opmærksom paa, at der i den ligger en Anerkjendelse af, at Loven af 1861 kan anvendes paa dette Gods, hvilket den naturligvis ikke kan, eftersom det paa ingen Maade er godtgjort. Jeg er tværtimod overbevist om det Modsatte, at Fæstefororderne paa Samsø ikke kunne bruges eller benyttes af nogen Anden end af dem, der eie de Gaarde, der svare til Fororderne. Den, der eier Toften, eier fra gammel Tid Maalestokken for Netten til Jorden, og Ingen skal kunne sige, hvor stor Net Nogen, som ikke eier Toften, har til Jorden. Hele Hartkornsbestemmelsen hænger sammen dermed, og Udskiftningen er skeet i Genhold dertil. Udskiftningen har nævnt det Hartkornsmaal, som tilhører en Gaard med dens Toft, og derefter er Jorden udlagt; disse Bestanddele kunne ikke stilles fra hverandre. Det er ikke et Sameie i den Betydning, at det kan opløses uden fælles Villie, og altsaa kan den Dispositionsret, som gives i Loven af 19de Februar 1861, hvor der ikke er Spørgsmaal om en Foranstaltning gennem en fælles Villie, men om Dphøret af en Tilstand, som ikke medfører en fortsat Net, ikke komme til Anvendelse herpaa. Naar den ærede Minister siger, at Besidderen af eller Familien paa den tiende Gaard ved de almindelige Fæsteforhold ogsaa lider et Tryk, en Uret, saa siger jeg, at det veed jeg godt, men det er ikke nogen Uret i den Betydning, at det strider mod Net,